

การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต : แบบองค์รวม

CRITICAL CARE NURSING : A Holistic Approach

10037150

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง
วิจิตรา กุสุมภ์ และคณะ

สารบัญย่อ

บทที่ 1

บทนำการพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต 1
(Overview of Critical Care of Nursing)
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 2

การตอบสนองของผู้ป่วย 19
และครอบครัวต่อภาวะวิกฤต
(Patient and Family Response to
the Critical Care Experience)
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 3

การวัดการไหลเวียน 55
และความดันโลหิต
(Hemodynamic Monitoring)
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 4

การจัดการเกี่ยวกับทางเดินหายใจ 83
และเครื่องช่วยหายใจ
(Airway and Ventilation Management)
วิจิตรา กุสมภ์
รัชนีคุณลักษณะ วจนะวิศิษฐ

บทที่ 5

การจัดการความปวดในผู้ป่วยวิกฤต 145
(Pain Management in Critical Ill Patients)
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 6

การจัดการผู้ป่วยภาวะช็อก 171
(Shock Management)
วิจิตรา กุสมภ์
อรุณี เสงยศมาภ

บทที่ 7

ภาวะเสียดุลกรด-ด่าง 205
(Acid-Base Disturbance)
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 8

ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด 223
(Cardiac Dysfunction)
ไพบุลย์ โชตินพรัตน์ภัทร
สุนันทา ครองยุทธ
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 9

ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับการหายใจ 311
(Acute Respiratory Dysfunction)
วิจิตรา กุสมภ์
รัชนีคุณลักษณะ วจนะวิศิษฐ

บทที่ 10

ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับระบบประสาท 345
(Nervous System Dysfunction)
อรุณี เสงยศมาภ
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 11

ภาวะวิกฤตในผู้ป่วยแผลไหม้ 401
(Burn Injury)
วิจิตรา กุสมภ์

บทที่ 12

ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับระบบต่อมไร้ท่อ 423
(Endocrine Dysfunction)
รัตนา จารุวรรณ

บทที่ 13

ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร 463
(Gastrointestinal Alterations)
ภัสพร ชำวิชา

บทที่ 14

ภาวะไตวายเฉียบพลัน 489
(Acute Renal Failure)
ชนันดา ตระการวณิช
วิจิตรา กุสมภ์

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ประวัติผู้พิมพ์

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำการพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต (Overveiw of Critical Care Nursing)	1
	วิวัฒนาการการพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต	1
	ความหมายการพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต	2
	ประเด็นปัญหาผู้ป่วยภาวะวิกฤต	3
	ขอบเขตความรับผิดชอบของพยาบาลผู้ดูแลผู้ป่วยภาวะวิกฤต	5
	องค์กรวิชาชีพการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต	7
	องค์กรสมาคมและชมรม	7
	การพัฒนาความรู้ทางวิชาการ	8
	สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย	9
	พยาบาลวิชาชีพ: กระบวนการพยาบาล	10
	แบบประเมิน APACHE II	11
	แนวโน้มวิชาชีพการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต	15
	บรรณานุกรม	16
บทที่ 2	การตอบสนองของผู้ป่วยและครอบครัวต่อภาวะวิกฤต (Patient and Family Response to the Critical Care Experience)	19
	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้ป่วยภาวะวิกฤต	20
	การตอบสนองด้านจิตสังคมในผู้ป่วยภาวะวิกฤต	20
	ความเครียด	21
	ความวิตกกังวล	24
	การประเมินระดับความวิตกกังวล	24

	หน้า
การสูญเสียพลังอำนาจ	25
ภาวะพรากความรู้สึก	27
ภาวะที่มีการกระตุ้นความรู้สึกมากเกินไป	28
ภาวะสับสนเฉียบพลันของผู้ป่วยวิกฤต	30
การพยาบาลด้านจิตสังคมในผู้ป่วยภาวะวิกฤต	38
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อครอบครัวผู้ป่วยภาวะวิกฤต	41
การตอบสนองของครอบครัวผู้ป่วยภาวะวิกฤต	42
การพยาบาลครอบครัวของผู้ป่วยภาวะวิกฤต	43
ผู้ป่วยภาวะใกล้ตายหรือระยะสุดท้าย	43
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะใกล้ตาย	44
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพยาบาล	47
ความเหนื่อยหน่าย	49
การป้องกันตนเองของพยาบาล	51
สรุป	51
บรรณานุกรม	52
บทที่ 3	
การวัดการไหลเวียนและความดันโลหิต	55
(Hemodynamic Monitoring)	
สรีรวิทยาของการไหลเวียนโลหิต	56
ข้อบ่งชี้ในการวัดการไหลเวียนและความดันโลหิต	60
Central venous pressure (CVP)	61
Pulmonary artery monitoring (PA)	63
สาย Swan-Ganz	65
การวัดความดันของ PA	70
การพยาบาลผู้ป่วยก่อนใส่ ขณะใส่ และหลังใส่เครื่องวัดการไหลเวียน	72
การวัดปริมาณเลือดที่ฉีดออกจากหัวใจในหนึ่งนาที	75
การวัด arterial waveform	77
ภาวะแทรกซ้อนจากการใส่ arterial line	79
สรุป	80
บรรณานุกรม	81

	หน้า
บทที่ 4	
การจัดการเกี่ยวกับทางเดินหายใจและเครื่องช่วยหายใจ (Airway and Ventilatory Management)	83
กายวิภาคและสรีรวิทยาของระบบทางเดินหายใจ	84
พยาธิสรีรภาพของการแลกเปลี่ยนก๊าซผิดปกติ	89
การประเมินการอุดกั้นทางเดินหายใจ	91
การจัดการเกี่ยวกับทางเดินหายใจ	95
การประเมินการใช้เครื่องช่วยหายใจ	103
เครื่องช่วยหายใจและวัตถุประสงค์การได้รับเครื่องช่วยหายใจ	104
ข้อบ่งชี้ในการช่วยหายใจด้วยเครื่อง	105
ชนิดของเครื่องช่วยหายใจ	107
วิธีการช่วยหายใจ	111
หลักในการตั้งเครื่องช่วยหายใจ	113
การประเมินผู้ป่วยที่หายใจไม่สัมพันธ์กับเครื่องช่วยหายใจ	117
การหย่าผู้ป่วยจากเครื่องช่วยหายใจ	120
ภาวะแทรกซ้อนการใช้เครื่องช่วยหายใจ	126
ปัญหาที่พบบ่อยขณะใช้เครื่องช่วยหายใจ	127
การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการช่วยหายใจด้วยเครื่องช่วยหายใจ	128
สรุป	141
บรรณานุกรม	142
บทที่ 5	
การจัดการความปวดในผู้ป่วยวิกฤต (Pain Management in Critical Ill Patients)	145
ความหมายของความปวด	146
สาเหตุของความปวดในผู้ป่วยวิกฤต	146
พยาธิสรีรภาพของความปวด	147
การประเมินความปวด	149
การจัดการความปวด ทั้งแบบใช้ยาและไม่ใช้ยา	152
มาตรฐานในการจัดการความปวด	160
ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการจัดการความปวด	161
ผลดีของการจัดการความปวด	162
การพยาบาลผู้ป่วยปวด	163

	หน้า
สรุป	168
บรรณานุกรม	169
บทที่ 6	
การจัดการผู้ป่วยภาวะช็อก	171
(Shock Management)	
ความหมายและชนิดของช็อก	172
ระยะต่างๆ ของช็อก	172
ช็อกจากการเสียเลือดและน้ำ (Hypovolemic shock)	177
พยาธิสรีรภาพของช็อกจากการเสียเลือดและน้ำ	178
ช็อกเกี่ยวกับหัวใจ (Cardiogenic shock)	181
พยาธิสรีรภาพของช็อกเกี่ยวกับหัวใจ	181
ช็อกจากหลายสาเหตุ (Distributive shock/vasogenic shock) :-	182
ช็อกจากระบบประสาท (Neurogenic shock)	183
พยาธิสรีรภาพของช็อกจากระบบประสาท	183
ช็อกจากการแพ้ (Anaphylactic shock)	184
พยาธิสรีรภาพของช็อกจากการแพ้	184
ช็อกจากการติดเชื้อ (Septic shock)	187
คำสำคัญเกี่ยวข้องกับช็อกจากการติดเชื้อ	187
พยาธิสรีรภาพของช็อกจากการติดเชื้อ	188
สรุปพยาธิสรีรภาพภาวะช็อกทุกชนิด	191
ภาวะแทรกซ้อนของช็อก	193
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะช็อก	193
การรักษาภาวะช็อก	196
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะช็อก	200
สรุป	203
บรรณานุกรม	204
บทที่ 7	
ภาวะเสียดุลกรด-ด่าง	205
(Acid-Base Disturbance)	
ความรู้พื้นฐานของภาวะกรด-ด่างในร่างกาย	205
กลไกควบคุมดุลกรด-ด่างในร่างกาย	209

	หน้า
ความผิดปกติของดูลกรด-ต่างในร่างกาย	211
การวัดก๊าซในเลือดแดง	212
การประเมินภาวะดูลกรด-ต่าง	214
การแปลผลก๊าซในเลือดแดง	216
การพยาบาลผู้ป่วยเสี่ยดูลกรด-ต่าง	219
สรุป	221
บรรณานุกรม	222
บทที่ 8	
ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด	223
(Cardiovascular Dysfunction)	
คลื่นไฟฟ้าหัวใจ	224
ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด	227
ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ	228
ความหมาย สาเหตุ ชนิดของหัวใจเต้นผิดจังหวะ	228
ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะเร็วผิดปกติ	229
ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะที่ต้องให้การรักษาเร่งด่วน	230
พยาธิสรีรภาพของหัวใจเต้นผิดจังหวะ	244
การประเมินสภาพและการรักษาภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ	246
การพยาบาลภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ	248
กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	250
คำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	251
สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง	253
พยาธิสรีรภาพของกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	256
การประเมินสภาพผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	260
การรักษาภาวะกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	263
การทำบอลลูนขยายหลอดเลือดโคโรนารี	270
การพยาบาลผู้ป่วยกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน	276
การผ่าตัดหัวใจและหลอดเลือด (CABG)	277
ภาวะแทรกซ้อนของการผ่าตัดหัวใจและหลอดเลือด	280
การพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจและหลอดเลือด	281
การผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ	285

	หน้า
ภาวะหัวใจวายหรือหัวใจล้มเหลว	289
ระบาดวิทยา	289
พยาธิสรีรภาพของภาวะหัวใจวาย	291
การแบ่งระดับความรุนแรงภาวะหัวใจวาย	293
การตรวจร่างกาย	298
การรักษาภาวะหัวใจวาย	300
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะหัวใจวาย	302
ตัวอย่างแนวปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก ในผู้ป่วยหัวใจวาย	303
สรุป	304
บรรณานุกรม	305
บทที่ 9	
ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับการหายใจ	311
(Acute Respiratory Dysfunction)	
ภาวะหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	312
สาเหตุภาวะการหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	312
อุบัติการณ์	312
ความหมาย	312
ชนิด และสาเหตุการหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	313
พยาธิสรีรภาพภาวะหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	316
อาการหรือลักษณะทางคลินิกของภาวะการหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	320
การหายใจถูกกดย่างเฉียบพลันในผู้ใหญ่ (ARDS)	321
ความหมายและสาเหตุการหายใจถูกกดย่างเฉียบพลันในผู้ใหญ่	321
พยาธิสรีรภาพภาวะการหายใจถูกกดย่างเฉียบพลันในผู้ใหญ่	322
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	324
และการหายใจถูกกดย่างในผู้ใหญ่	
การรักษาและป้องกันภาวะหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน และ ARDS	325
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน และ ARDS	327
แนวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยหายใจล้มเหลวเฉียบพลัน	332
ปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล	335
Hospital-Acquired (Nosocomial) Pneumonia (HAP)	
พยาธิสรีรภาพการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (VAP)	335

	หน้า
การวินิจฉัยแยกแยะจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (HAP & VAP)	337
ภาวะลิ่มเลือดอุดตันในหลอดเลือดแดงปอด (pulmonary embolism; PE)	339
อุบัติการณ์และสาเหตุของ PE	339
พยาธิสรีรภาพของ PE	340
การประเมินสภาพการรักษา PE	340
สรุป	341
บรรณานุกรม	342
บทที่ 10 ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับระบบประสาท (Nervous System Dysfunction)	345
ความดันในกะโหลกศีรษะสูง	346
ความหมายและการวัดความดันในกะโหลกศีรษะ	346
สาเหตุของความดันในกะโหลกศีรษะสูง	348
พยาธิสรีรภาพของความดันในกะโหลกศีรษะสูง	350
อาการและอาการแสดงของความดันในกะโหลกศีรษะสูง	351
การบาดเจ็บศีรษะ	353
พยาธิสรีรภาพของการบาดเจ็บศีรษะ	356
การประเมินสภาพผู้ป่วยความดันในกะโหลกศีรษะสูง	357
การรักษาผู้ป่วยความดันในกะโหลกศีรษะสูง	367
โรคหลอดเลือดสมอง	369
ชนิดของหลอดเลือดสมอง	369
การอุดตันของหลอดเลือด (Ischemic stroke)	370
การแตกของหลอดเลือด (Hemorrhagic stroke)	370
ผนังหลอดเลือดแดงโป่งพอง (Aneurysm) และ AVM	370
พยาธิสรีรภาพการแตกของหลอดเลือดจากความดันโลหิตสูง, Aneurysm, AVM	372
การประเมินสภาพผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง	373
การพยาบาลผู้ป่วยความดันในกะโหลกศีรษะสูง	376
หลักฐานเชิงประจักษ์การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บทางสมอง	377
ตัวอย่างแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง	383
การบาดเจ็บไขสันหลัง	385

	หน้า
พยาธิสรีรภาพการบาดเจ็บไขสันหลัง	387
ภาวะช็อกของไขสันหลัง	387
การประเมินสภาพผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลัง	388
การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลัง	392
แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลัง	395
สรุป	398
บรรณานุกรม	399
บทที่ 11	
ภาวะวิกฤตในผู้ป่วยแผลไหม้	401
(Burn Injury)	
สาเหตุ ชนิดของแผลไหม้	402
ระดับความรุนแรงของแผลไหม้	403
พยาธิสรีรภาพของผู้ป่วยแผลไหม้	405
การประเมินสภาพผู้ป่วยแผลไหม้	408
การพยาบาลผู้ป่วยแผลไหม้	409
ตัวอย่างแนวปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกในผู้ป่วยแผลไหม้	419
สรุป	421
บรรณานุกรม	422
บทที่ 12	
ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับระบบต่อมไร้ท่อ	423
(Endocrine Dysfunction)	
กายวิภาคของระบบต่อมไร้ท่อ	423
ภาวะวิกฤตในผู้ป่วยเบาหวาน	425
ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ	426
พยาธิสรีรภาพภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ	426
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ	427
ภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	429
พยาธิสรีรภาพภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ที่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	429
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	431
การรักษาผู้ป่วยภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	432
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	433

	หน้า
ภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่ไม่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	437
พยาธิสรีรภาพภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่ไม่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	437
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่ไม่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	439
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะน้ำตาลในเลือดสูงที่ไม่มีภาวะสารคีโตนคั่ง	439
ภาวะวิกฤตของต่อมหมวกไต	441
พยาธิสรีรภาพผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมหมวกไต	441
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมหมวกไต	442
การรักษาผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมหมวกไต	443
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมหมวกไต	444
ภาวะวิกฤตในผู้ป่วยต่อมไทรอยด์	447
ภาวะวิกฤตในผู้ป่วยต่อมไทรอยด์เป็นพิษรุนแรง	447
การประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมไทรอยด์	447
การรักษาผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมไทรอยด์	448
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมไทรอยด์	450
ภาวะวิกฤตในผู้ป่วยต่อมไทรอยด์ทำงานต่ำมาก (Myxedema)	453
พยาธิสรีรภาพต่อมไทรอยด์ทำงานต่ำมาก	453
การประเมินสภาพผู้ป่วยต่อมไทรอยด์ทำงานต่ำมาก	454
การรักษาผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมไทรอยด์ทำงานต่ำมาก	455
การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตต่อมไทรอยด์ทำงานต่ำมาก	456
สรุป	458
บรรณานุกรม	459
บทที่ 13 ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร	463
(Gastrointestinal Dysfunction)	
เลือดออกในระบบทางเดินอาหาร	464
แผลในกระเพาะอาหารและดูโอดินัมและพยาธิสรีรภาพ	465
Stress ulcer	466
การประเมินสภาพผู้ป่วยเลือดออกในกระเพาะอาหาร	467
การรักษาเลือดออกในกระเพาะอาหาร	467
ภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดกระเพาะอาหาร	468
Esophageal varice	469

	หน้า
พยาธิสรีรภาพ Esophageal varice	469
การรักษา Esophageal varice	470
การพยาบาลผู้ป่วยเลือดออกในทางเดินอาหาร	471
การพยาบาลผู้ป่วย Esophageal varice	473
ตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน	474
พยาธิสรีรภาพตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน	475
การรักษาและภาวะแทรกซ้อนผู้ป่วยตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน	476
การพยาบาลผู้ป่วยตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน	477
ตัวอย่างแนวปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกในผู้ป่วยตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน	480
ความผิดปกติของถุงน้ำดี	482
ถุงน้ำดีอักเสบเฉียบพลัน	482
พยาธิสรีรภาพถุงน้ำดีอักเสบเฉียบพลัน	483
การประเมินสภาพการรักษา	484
การพยาบาลผู้ป่วยถุงน้ำดีท่อน้ำดีอักเสบเฉียบพลัน	486
สรุป	487
บรรณานุกรม	488
บทที่ 14 ภาวะไตวายเฉียบพลัน	489
(Acute Renal Failure)	
ความหมายและสาเหตุของไตวายเฉียบพลัน	490
พยาธิสรีรภาพ ATN	497
พยาธิสรีรภาพไตวายเฉียบพลัน	498
การประเมินสภาพผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน	501
ผลกระทบผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน	504
การรักษาผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน	507
การพยาบาลผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน	510
ผลการรักษาและการพยากรณ์โรค	517
แนวปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน	518
สรุป	522
บรรณานุกรม	523